

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Bakalářská práce

**TVOŘIVÝ SEŠIT O PRAŽSKÝCH ČTVRTÍCH
(VÝTVORNÍK)**

Karolína Nováková

Plzeň 2019

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Grafický design

Bakalářská práce

TVOŘIVÝ SEŠIT O PRAŽSKÝCH ČTVRTÍCH
(VÝTVORNÍK)

Karolína Nováková

vedoucí práce: doc. MgA. Kristýna Fišerová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Pízeň, duben 2019

.....
podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Mé velké poděkování patří v první řadě dvěma jedinečným průvodkyním světem grafického designu, doc. MgA. Kristýně Fišerové, vedoucí mojí bakalářské práce, a doc. akad. mal. Dittě Jiříčkové, vedoucí ateliéru grafického designu. Děkuji za všechny vědomosti a poznatky, které mi během výuky a konzultací předaly a postaraly se tak o mou první grafickou formaci, ze které, věřím, že budu těžit po celý zbytek svého designerského života. Dále taky velmi děkuji MgA. Mgr. Pavlu Švejdovi, nejtrpělivějšímu učiteli typografie. A nakonec mým vzdělanějším spolužákům za všechnu ochotnou pomoc.

OBSAH

TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	6
PROCES PRÁCE	7
POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ	8
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	9
RESUMÉ	10
SEZNAM PŘÍLOH	11

1. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Tématem mé bakalářské práce je tvořivý sešit o pražských čtvrtích (tzv. výtvořník). Inspiraci pro volbu tohoto tématu jsem našla během svého erasmového pobytu v Krakově, kde jsem narazila na Wytwórník ekologiczny¹. Ilustrovaný sešit o ekologii s úkoly pro děti. Na knížce mě zaujalo spojení edukace a velmi pěkného grafického a výtvarného provedení. Téma vzdělávání dětí je mi blízké. Dlouhodobě mě zajímají estetické vlivy a impulzy, které se dětem dostávají. Grafická hodnota výukových materiálů, se kterými děti pracují ve školách, je častokrát hrubě nedostačující. Myslím, že faktická hodnota učebnic by měla jít ruku v ruce s výtvarnou a grafickou úpravou tiskovin. Proto jsem si stanovila za cíl své bakalářské práce spojení vizuální i obsahové hodnoty do jedné knihy.

Téma Praha je pro takový záměr ideální. V Praze žiji od narození, mám ji vrytou pod kůži a s žádným jiným městem nemám tolik zkušeností. Věděla jsem, že obsah výtvořníku díky tomu bude vznikat naprosto přirozeně a osobitě. Vyprávění o Praze se dá velmi jednoduše protnout základními vlastivědnými znalostmi. Zároveň jsem sešitu dala rozměr průvodce – výletníka, čímž se zásadně liší od školních učebnic. Stává se tak interaktivním „partákem“ na cesty a může být skvělým nástrojem a inspirací rodičům dětí mladšího věku.

1 Příloha 5: Wytwórník ekologiczny – Baobaby Studio

2. PROCES PRÁCE

S vizí tvořivého výletníku jsem se pustila do rešerší jednotlivých městských částí Prahy. Ve finále vznikl koncept dvou dvojstran pro každou městskou část či správní celek. V zásadě se každá dvojstrana zabývá jednou čtvrtí, ale vzhledem k procesu tvorby jsem u každé městské části postupovala spíše po smyslu sdělení, které jsem chtěla skrz dané místo předat.

V první fázi tvorby jsem čerpala z knižního fondu oddělení Pragensií Městské knihovny v Praze. Dále pak z vlastních zkušeností a znalostí o Praze. Velmi dobře mi jako inspirace k výletům posloužily webové stránky Prahy Neznámé, která pořádá vycházky po různých částech Prahy, jejichž jednotlivé zastávky jsou na webu zmapovány. Také jsem vycházela z tipů a doporučení mých přátel. Vybrané čtvrti jsem následně navštívila a na základě dojmu z daného místa jsem vypracovala textový obsah dvojstrany a ilustraci přizpůsobenou tipu na výlet či úkolu, který je možné přímo v sešitě vyplnit. Didaktickou stránku knihy jsem konzultovala s tajemnicí Katedry občanské výchovy a filosofie Univerzity Karlovy, autorkou přírodovědných a vlastivědných učebnic pro nakladatelství Fraus Ing. Michaelou Dvořákovou, Ph. D. Úkoly výtvarníku² kombinují rozvíjení kreativity, logického myšlení a vlastivědných znalostí. Jsou inspirované báje- mi i fakty. Zároveň jsou vystavěny na myšlence dialogu mezi dítětem a rodičem.³ A to převážně v oblasti historie, která se wpisuje do každé rodiny. Některé části Prahy byly dějištěm konkrétních epizod českých dějin. V propojení s rodinnou minulostí a výle- tem na dané místo se zážitky a nové znalosti z objevování mohou vepsat hluboko do dětské paměti. Takovým místem je například památník na Vítkově nebo Kobyliská střelnice. Část úkolů je na druhou stranu koncipována k samostatné práci dítěte. Úkoly mají ve chvílích případné nudy nahrazovat nekonečné sledování televize nebo hraní her na počítači. Slouží k rozvíjení dětské samostatnosti a zvědavosti.

Vizuální řešení vzniklo na základě experimentu, v rámci kterého jsem došla k techni- ce kombinování koláže, kresby a vektoru.⁴ Pro tvorbu koláží jsem využila různé dru- hy tiskovin.⁵ Kresba a popisky pak vychází z mého přirozeného rukopisu.⁶ U kresby říčních ryb jsem poprosila o výpomoc studenta FDULS z ateliéru Renáty Fučíkové, Jozefa Pavelku.⁷ Písmo, které jsem si zvolila pro sazbu sešitu, je Helvetica. Díky své univerzálnosti je klidným doplňkem k divokosti koláží a zároveň je pro děti dobře čitel- ná. Zpracování jednotlivých materiálů, sazba a tvorba výsledné podoby sešitu probí- hala v programech Adobe Indesign, Photoshop a Illustrator.

2 Příloha 1.b

3 Příloha 1.d

4 Příloha 1.c

5 Příloha 4.a

6 Příloha 4.b

7 Příloha 4.f

3. POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ

Výsledným dílem mé bakalářské práce je sešit o 52 stranách, tištěný digitálním tiskem na papír Munken Pure v gramáži 150 g/m² a 240 g/m² o rozměrech 210×259 mm, vázaný vazbou V2.⁸ Dále pak ilustrační plakát formátu B1⁹ a doplňkový plakát k sešitu ve formátu A2.¹⁰

Výletník a výtvořník Prahou má sloužit dětem ve věku devět až dvanáct let a jejich rodičům. Měkká vazba i formát vychází z požadavku snadného přenosu během výletů. Měkká vazba na rozdíl od pevné dává čtenáři prostor do výtvořníku zasahovat a díky tomu se může výtvořník stát takovým osobním deníčkem. Plakát A2 slouží jako doprovodná část výtvořníku, je na něm vyobrazená mapa Prahy¹¹, do které výletníci zaškrtaří již navštívená místa. Plakát B1 je ilustrační propagační prezentací výtvořníku.¹² Je složen z nejvýraznějších výtvarných prvků knihy, a tak shrnuje ducha celého sešitu. Ve formátu výletníku a výtvořníku vidím velký potenciál. Tímto způsobem by se dala zpracovat další města, ale i národní parky nebo například oblasti jako umění v určité lokalitě či ekologické problémy dané lokality apod. Výtvořník je tiskovina použitelná jak pro rodiče s dětmi, tak i pro zpestření výuky na základních školách. Rozšiřuje vlastivědný přehled, povědomí o meznících české historie a stojí na originálním výtvarném přístupu, který svou řečí podporuje dětskou představivost a kreativitu.

Výletník může plnit i funkci suvenýru z Prahy a informátora o hlavním městě České republiky v rozverné podobě. Výtvořník obsahuje základní fakta a jedinečným způsobem zachycuje ikonické stavby a části Prahy. Cílovou skupinou tedy nejsou pouze Pražané.

8 Příloha 1.a
9 Příloha 3
10 Příloha 2.a
11 Příloha 2.b
12 Příloha 3

4. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

5.1 KNIŽNÍ A PERIODICKÁ LITERATURA

1. AUGUSTA, P. Kniha o Praze 2. 1. vyd. Praha: Milpo media (MILPO), 1996. ISBN: 80-901749-7-3.
2. BARTOŇ, J. Kniha o Praze 4. 1. vyd. Praha: Milpo media (MILPO), 1996. ISBN: 80-901749-5-9.
3. BARTOŇ, J. Kniha o Praze 5. 1. vyd. Praha: Milpo media (MILPO), 1996. ISBN: 80-901749--6-5.
4. DAVID, P. 1111 památek a zajímavostí Prahy. 1. vyd. Praha: Kartografie, 2001. ISBN: 80-7011-612-9.
5. DVOŘÁK, T. Žižkov - Svéráz pavlačí a strmých ulic. 1. vyd. Muzeum hlavního města Prahy 2012. ISBN: 978-80-85394-90-0.
6. MOTLOVÁ, M. Praha známá i neznámá. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2014. ISBN: 978-80-242-4365-8.
7. PELZBAUEROVÁ, V. Dějiny částí Prahy jako dějiny farních obvodů. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2008. ISBN: 978-80-7207-676-5.

5.2 INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Praha Neznámá: průvodce po pražských čtvrtích. Praha Neznámá: průvodce po pražských čtvrtích [online]. Copyright © 2019 [cit. 28.04.2019]. Dostupné z: <https://www.prahaneznama.cz/>
2. Kudy z nudy - Homepage. Kudy z nudy - Homepage [online]. Copyright © 2019 CzechTourism [cit. 28.04.2019]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/>
3. Wikipedia. Wikipedia [online]. Dostupné z: <https://www.wikipedia.org/>
4. Historie – MČ Praha 5. MČ Praha 5 [online]. Dostupné z: <https://www.praha5.cz/historie/>
5. Historie Prahy 7 I Praha 7. Praha 7 I Praha 7 [online]. Copyright © 2017 Městská část Praha 7 [cit. 28.04.2019]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/volny-cas-prehled/o-praze-7/historie-prahy-7/>
6. Šifrátor Morseova kódu. Šifrátor Morseova kódu [online]. Copyright © 2003 Libor Tvrdík, Licence [cit. 28.04.2019]. Dostupné z: <http://morse.tvrdik.info/>
7. Pražský motoráček I Pražská integrovaná doprava. Úvodní stránka I Pražská integrovaná doprava [online]. Copyright © 2019 ROPID [cit. 28.04.2019]. Dostupné z: <https://pid.cz/zabava-a-zajimavosti/prazsky-motoracek/>

5. RESUMÉ

The topic of my bachelor thesis is an interactive and creative book for children called, “Prahou – výtvořník a výletník”¹². The book guides children through 10 Prague districts and familiarizes children with the most important historical events of each district by inviting children and their parents for a walk through the district, and giving them various tasks in a funny way. When fulfilling the tasks, children will get an experience and also will get closer to the event.

Main inspiration for the book came from my Erasmus study stay in Kraków last year where I found Wytwořnik ekologiczny¹³, Educative book for kids with very good aesthetic visual language. Such textbooks for children in the interactive style are missing in the Czech Republic where the books have very good a high-quality factual part, but the visual part is poor and not very well structured in order to support children’s imagination.

I have been struggling with such a way of working with children for many years. I believe that the sense for aesthetics has the same importance as the elementary education. Inspired by the polish book I have decided for pursuing my idea of visually and informatively attractive book. I chose Prague as a main topic. Prague is my home town and it is also the place which clearly demonstrates Czech history and culture. I feel very strong visual connection with the city and this is what I wanted to express in my book “Prahou – výtvořník a výletník”¹².

12 “Prahou – výtvořník a výletník”: Prague – creative and travel book for kids
13 příloha 5: Wytwořnik ekologiczny – Baobaby Studio

6. SEZNAM PŘÍLOH

1. sešit: Prahou – výletník & výtvořník
2. plakát A2
3. plakát B1
4. skicy a materiály ke kolážím
5. inspirace: Wytwórnik ekologiczny – Baobaby Studio

1. sešit: Prahou – výletník & výtvořník
zdroj: vlastní fotografie

1.a

1.b

Praha 2 | Vyšehrad

_____ byl _____ . československý prezident. Prezidentem byl od roku 1918 do roku _____ . _____ je největší českou osobností, jelikož bez něj bychom dnes nežili v demokratické České republice.

_____ není pohřben na Slavíně, ale na hřbitově v Lánech.

1.c

Praha 1 | Nové město

Právě se díváš na nejstarší část města. Staré a Nové město, Josefov a Hradčany.

K opravdovému prohlášení všech zájmových objektů se v Praze vrátit a znovu, na její historické uličky je třeba zůstat na vlastní kůži, dokonce se zapřít do ob kříží. Nejvýznamnější pro Klavdiovou cestu, která, kterou předtím každý měl před sebou konurovat.

Videa od Pražské brány, kolem Otáky na Staroměstském náměstí, po Karlově mostě, prochází přes Malostranská a Hradčanská náměstí. Časť města v Hradčanech se Vltava na Pražském hradi. Během této cesty uvidíš mnoho významných památek.

Prohlédni si panorama. Poznáš, jaké budovy se před tebou tyčí?

1.d

Praha 3 | Vítkov

Víš, co dělal tvůj praprapraprjáděček během první světové války (v letech 1914–1918)? Je dost možné, že byl legionářem v Rusku, nebo nějakého legionáře znal.

Legionáři měli typickou silněnou výbavu. Byli to lidé odvážní, ochotní bojovat, kteří byli pro násobně Rakousko-Uhersko nebezpeční do války a bojovat za zájmy Německa a Rakouska. Mnoho z nich se našlo nacházet zagnout na vojenských frontách a v zájmových laboratorích pak docházelo k vývoji nových vojenských zbraní. V Praze dostali od našeho národního boje pro náš lid.

V Praze ale našly volnosti nábožanský směr. Čas byl určen bohem bohoslužeb přivázan. A božími, kteří se chápali, měli, což, aby se legální příkaz na jejich stranu a bojovat s nimi proti nepříteli. Legionáři bylo skoro 60 000, našli Ruskou armádu odliš. Ti jim na oplátku zabavili a nalezli do Čech, a tak se po skončení války začaly vracet domů (na české Praze, Anetru a osadit zůst do zrušeného Československa).

Je možné, že i ve tvé rodině se najdou účastníci jiných historických událostí. S pomocí rodičů sestav rodokmen vaší rodiny.

1. světová válka
2. světová válka
Česko samostatná republika
Osvobození
Československo
Česko samostatná republika

PRAPRAPRABUČE
PRAHRABUČE
PRARODIČE
RODIČE
TY

1.e

Praha 6 | Divoká Šárka

Za pořádno lezení a silněno vypracování vřaz do údolí Divoká Šárka. V 16. století byla Divoká Šárka oblíbeným výletním místem, a tak v údolí stálo 14 hostinců. Dnes jich tu už tolik není, ale je tu přirozené koupaliště, kam stojí za to vyrazit.

Na koupališti bývá v prvních letech dlouhé řady. Pokud poprosíme o pomoc, tak si jejich příslušníci, aby se mohli tak svému oblíbenému.

1 2 3 4 5 6

1.f

Praha 4 | Podolí

Vltava kdysi bývala tak čistá, že skrz ni táhli i lososi, poznáš jaké další ryby ve Vltavě žijí, nebo žijí?

Ne všichni, to je otázkou, co vidět? Praha byla také skládali v obcích, kdy měly vypracované řeky. Praha se stávala hlavně městem. To pradávná byla na Praze 4 v Braníku. Lidé si náhodou a nepoužívali, ale lidé si na velké prvky a kořisti dopravovali a lovení vyhledávali v zemi. Časť se pak začal rozvíjet například do hospod.

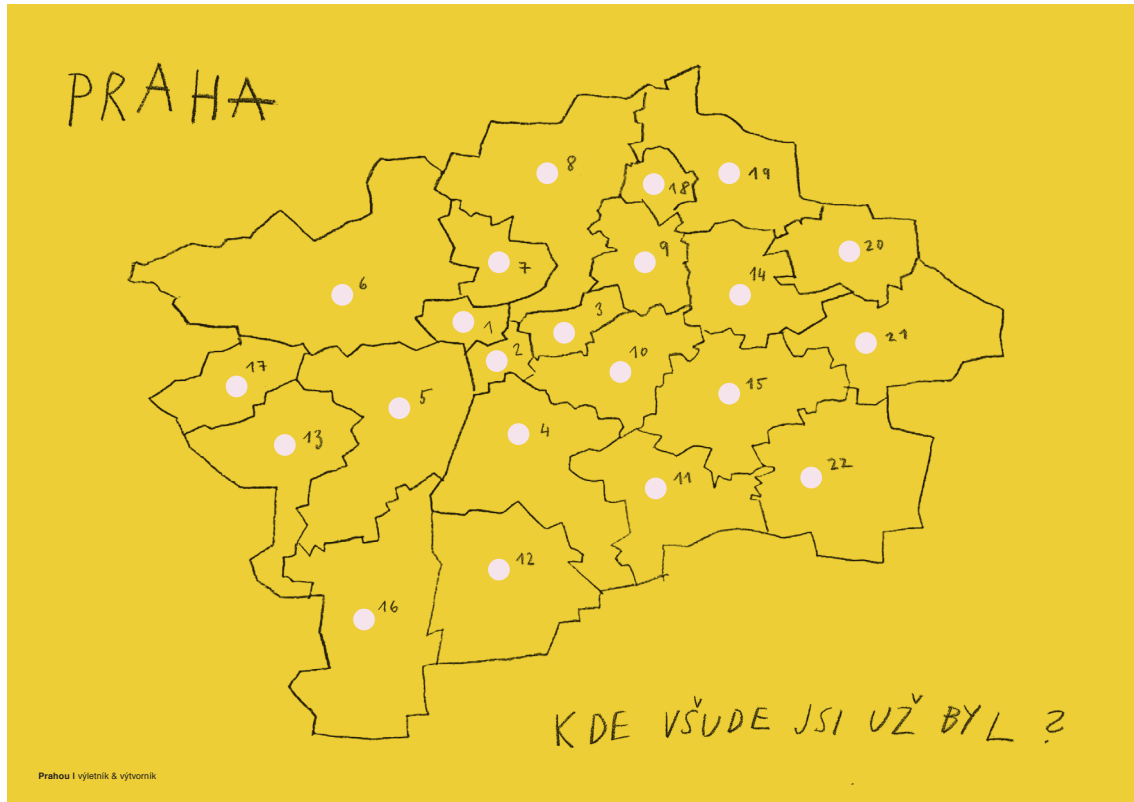
Na Vyšehrad jsme se už vydali. Teď pod Vyšehradem sestoupíme na tramvaj a trať pod proudem Vltavy skrz tunel ve skále a pak dále do Podolí a na Braník.

Když bychom šli cestou, je to na konci 19. století, museli bychom šli na oběd přivést, protože tunel byl prozračen až v roce 1900. Také bychom viděli, jak ve Žlutých lázních lidé chytají lososy, které přivážou a vltavě plaví na náramní potůdky. V čase by na zemi šel vyhledávat lososy, aby se v šedé praxi zmeškalí neuvěřitelně zranění.

2. plakát A2

zdroj: vlastní fotografie

2.a

2.b

3. plakát B1

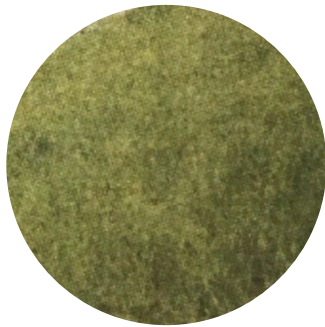
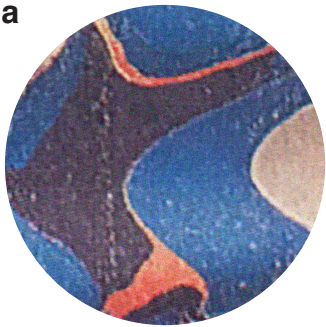
zdroj: vlastní fotografie

4. skicy a materiály ke kolážím

zdroj: vlastní fotografie

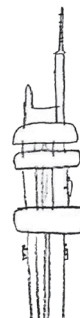
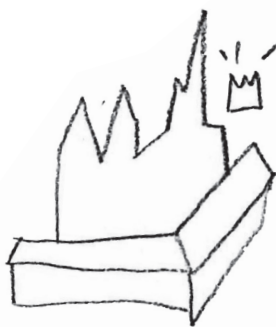
4.a

4.b

ZAKRESLI

ZIZKOVSKA!
VEZ

